

Herefter kan de aarlige Beløb til Hædersgaver til efterladte anslaaes til:

Enker	440 000	Kr.
Børn	130 000	—
Andre efterladte (maksimalt)	40 000	—
	<u>610 000</u>	<u>Kr.</u>

Da det ikke har været muligt at tilvejebringe Oplysninger om Enkernes Alder eller Børnenes Alder (Børnehædersgaven ophører ved Barnets fyldte 18. Aar), kan der ikke opstilles nogen Beregning over, hvor stor den aarlige Afgang blandt de til Hædersgaver for efterladte berettigede vil blive.

Som nævnt i Bemærkningerne til Afsnit 1 savner man Materiale om Antallet af invaliderede Frihedskæmpere og Kommuniste. Det vil dog formentlig kun være en forholdsvis ringe Del af de invaliderede, hvis Erhvervsevne er blevet nedsat til Halvdelen eller derover, hvilket er stillet som Betingelse for at opnaa Hædersgave. Rent skønsmæssigt mener man at kunne anslaa Udgiften til 100 000 Kr.

Til Afsnit 3.

Godtgørelse for Lidelse og Tort i Anledning af Frihedsberøvelse m. v.

Medens der ved de øvrige i nærværende Forslag foreslaaede Bestemmelser tages Sigte paa paa forskellig Maade at afhjælpe den materielle Skade — hvad enten den er sket paa Person eller Ejendom — der er paaført danske Borgere som Følge af Deltagelse i Frihedsbevægelsen eller paa Grund af alvorlige tyske Overgreb, har de i nærværende Afsnit foreslaaede Bestemmelser til Formaal at raade Bod paa den immaterielle Skade, der tilføjes danske Statsborgere, dels ved de af danske Myndigheder under tysk Pres foretagne Frihedsberøvelser, dels ved de af Besættelsesmagten selv — særlig efter 29. August 1943 — foretagne Fængslinger, Internering og Deportationer.

Den immaterielle Skade, den Tort og Lidelse, som man saaledes foreslaar at yde en Godtgørelse for, kan i og for sig ikke opvejes eller udmaales i rede Penge, men — som Lovgivningen iøvrigt gaar ud fra; jfr. f. Eks. § 15 i Lov Nr. 127 af 15. April 1930 om Ikrafttræden af Borgerlig Straffelov m. m. — vil en økonomisk Godtgørelse for saadan Skade psykisk kunne give de paagældende en tiltrængt Støtte, og den vil for de mange,

der sjæleligt eller legemligt har lidt Skade uden maaske at være egentlig invaliderede, kunne muliggøre en haardt tiltrængt længere Rekreation.

Blandt dem, der findes at have Krav paa denne særlige Erstatning, skal først nævnes den store Del af Frihedsbevægelsens Pionere, der i Besættelsens første Aar blev ramt af den under tysk Tryk udstedte Undtagelseslovgivning. Det samme gælder de danske Statsborgere, der fængsledes eller interneredes i Henhold til Kommunistloven (Lov Nr. 349 af 22. August 1941) for senere af Besættelsesmagten at blive deporteret til Koncentrationslejre i Tyskland. Som nævnt i de indledende Bemærkninger, foreligger der for denne Gruppens Vedkommende et særligt Erstatningsgrundlag, men som det samsteds er nævnt, har det kommunistiske Parti ikke ønsket, at dets Medlemmer skulde behandles anderledes end de øvrige Frihedskæmpere. Efter at Regeringen var traadt tilbage den 29. August 1943, og Besættelsesmagten selv i stadigt stigende Omfang overtog den strafferetlige Forfølgelse i politiske Sager, maatte den danske Stats Medansvar for de herunder skete Overgreb i samme Grad betragtes som ophørt, men i Erkendelse af, hvad det danske Samfund skylder Frihedsbevægelsen, maa det dog findes naturligt, at Staten yder en tilsvarende Tort- og Lidelsesgodtgørelse til dem, der trodsende den nazistiske Terror ofrede deres Frihed i Modstandsbevægelsens Kamp. Man maa dernæst mene, at der paa samme Maade bør ydes en Godtgørelse til de danske Borgere, der paa Grund af deres nationale eller politiske Indstilling, paa Grund af deres Afstamning eller paa Grund af Tjenesteforhold til det danske Politi eller Grænsegendarmeri kastedes i Fangenskab af Besættelsesmagten, uden at de danske Myndigheder var i Stand til at beskytte dem herimod.

Spørgsmaalet om Fastsættelsen af de foreslaaede Godtgørelser er paa Grund af Tortens og Lidelsens immaterielle Karakter vanskeligt at løse. Den foreliggende danske Domspraksis og administrative Praksis om Erstatninger for uforskyldt Frihedsberøvelse (Anholdelse, Fængsling og Straf, jfr. Retsplejelovens Kapitel 93. a) kan ikke i fuldt Omfang anvendes som Grundlag. Paa den ene Side skal der i disse Tilfælde gennem Erstatning ydes Opvejning for den Skam, der